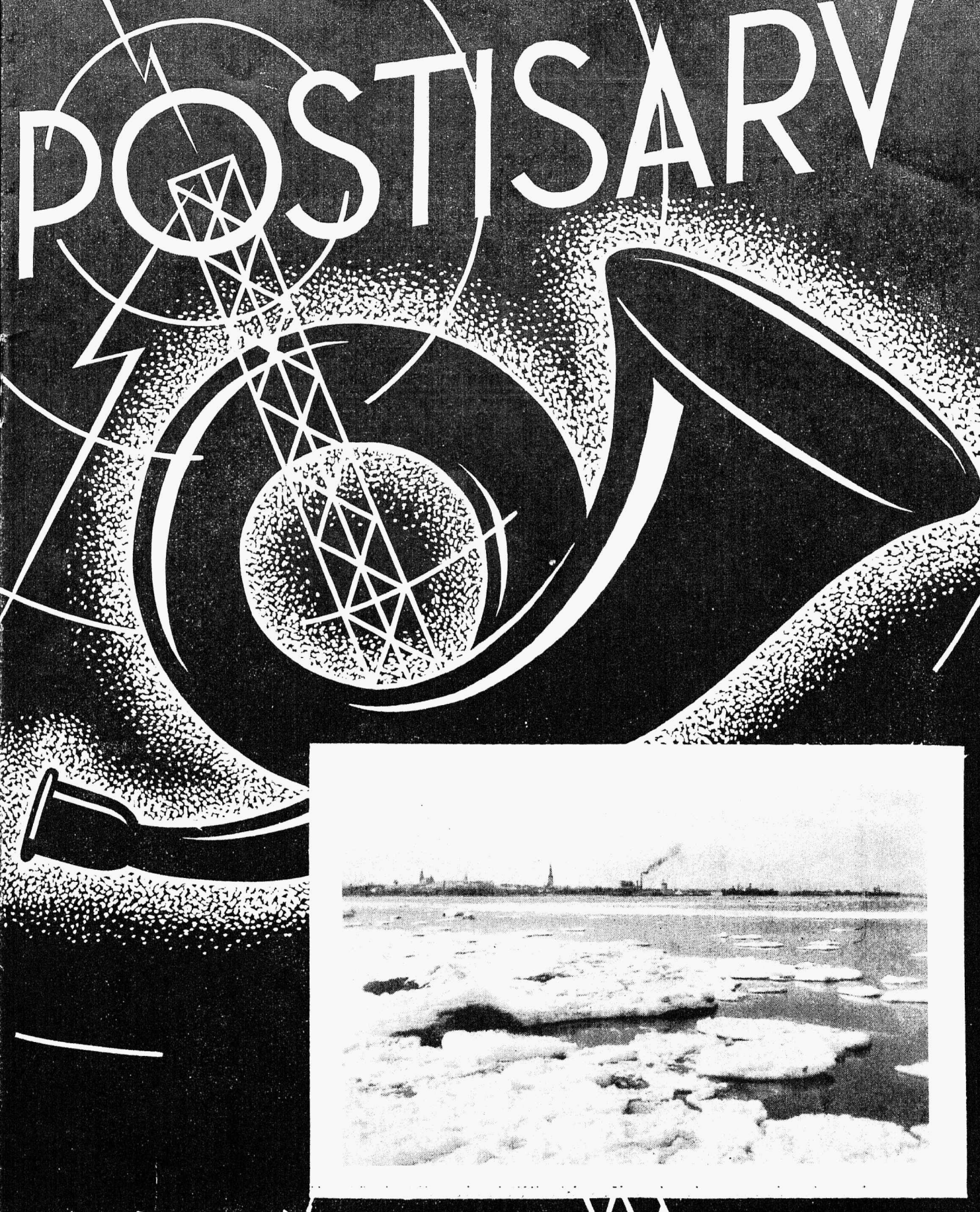

Nr. 1. 1940

P. LUHTEIN

Iga mööduva 24 tunni

sündmused nii kodu- kui ka välismaal leiate vara hommikul ilmuvast

„PÄEVALEHEST“

Peale selle juhtkirju, huvipakkuvaid reisikirjeldusi, vesteid, romaane ja muud huvitavat

KIRJANDUST, KÕOLIRAAMATUID
KÕOLI- ja KANTSELEITARBEID jne.

soovitavad suures valikus

„Päevalehe“ raamatukauplused

Tallinn, Pärnu mnt. 10, Pikk tän. 2

Aeg kohustab!

Üle öö muutus Euroopa kaart
ja miljonite saatus

Iga päev toob põnevaid ja suuri uudiseid,
mis teeb ajalehe lugemise vajalikuks igale teadlikule kadanikule.

Kiirelt ja tõetruult valgustab suurajaleht „UUS EESTI“ kõiki välismaa ja kodumaa sündmusi.

Tellides maksab „UUS EESTI“ esimesel veerand-aastal Kr. 5.—, edasi iga kuu Kr.1,50

„UUS EESTI“

toimetus ja peakontor

Tallinn, Pikk 40

POSTISARV

POSTI-, TELEGRAAFI-, TELEFONI- ja RAADIOTEENIJATE AJAKIRI
POSTI-, TELEGR., TELEFONITEENIJATE KUTSEÜHINGU, TEHNILISE ALA TEENIJATE ÜHINGU
ja TALLINNA PEAPOSTKONTORI AMETNIKE KOGU HÄÄLEKANDJA * ILMUB KORD KUUS

№ 1 (77)

Jaanuar 1940

8. aastak.

Mueks aastaks

G. JALLAJAS, Postitalituse direktor

1939. aasta on lahkunud ja andnud aset 1940-le. Tee tundmatusse tulevikku laiub meie ees, me peatume viivuks, et heita veel viimast pilku möödunud aastale, selle muredele ja rõõmudele ning algame siis uut. Iga sammuga jääb käidud tee meist ikka kaugemale ja kaugemale.

Harilikult lahkunust ei kõnelda ega ka kirjutata halba. Seda ei tee ka meiegi. Kuid märgime siinjuures, et äsja kaosesse libisenud aastake oli küllalt sündmusrikas, ta tõi tähtsaid muudatusi nii üksikisiku kui ka rahvaste ellu. Postiametkonnas ta möödus ilma suuremate muudatusteta.

Algava aasta kohta midagi kindlat ennustada on võimatu, sest praegu kogu maailmas on äärmiselt segased ja rasked ajad, sõjavanker veereb mitmes riigis ja

isegi meie lähemas naabruses, hävitades elusid ja varasid, mille mõju annab end ka meie juures tunda. Sõja hävitustöö tagajärgi tuleb ka postiametkonna perelgi paratamatult kanda. Lootusi olukordade parandamiseks on vähe, hea kui hoiame alal praeguse taseme.

Rasketel aegadel levinevad kergesti põhjendamata igasugused kuulujutud, mis häirivad kodanikke ja rikuvad nende töötahet. Postiametkonna teenijail, kellel tihe kokkupuutumine laiemate ringkondadega, tuleb igasugustele kuuldustele suhtuda ettevaatlikult, püüda alati hoida tasakaalu ning säilitada külma verd.

Astume uuel aastal uuele teele sama kindla sammuga, nagu seda tegime aasta tagasi ja soovime, et eelseisev aasta oleks meile kõigile õnnelik.

Mida tahaksime loota tulevikult

Aeg muutub järjest erakordsemaks. Murrangulised sündmused riikliku, majandusliku ja sotsiaalse korra alal mitmes suurriigis; kestvad sõjad, kodusõjad ja mässud peaaegu kõigil mandreil; rea iseseisvate riikide hävitamine sõjalise jõuga; uued ähvardavad olukorrad eriti väikeriikide iseseisvale olemisele; sõdivate ja ka erapooletute riikide määratute varanduste hukkumine halastamatus meresõjas koos suure inimelude kaotusega;

rahvaste suurenev viletsus ja kannatused; uue maailmasõja hiiglaslikud ettevalmistused: kõik see tundub kui looduse ürgsete jõudude möll. Maailm on nagu kaotanud tasakaalu, olemise alused, ja püüab võitluse teel saavutada uut tasakaalu, uut alust. Seni kui sündmused arenesid kaugel, püsisid meid varitsevad ohud enam või vähem teoreetilisel pinnal. Kuid nüüd, kus sõja tulekuma on kerkinud meie otsestes läheduses, ja selle leegid on nähtavad

meie peade kohal, oleme sunnitud pingutama jõude, et mitte muutuda sõjatallemaaks ja kaotada kõike seda, mis on loodud aastatepikkuse tööga. Geopoliitiliselt asendilt seisame „tuuleneelu“ kohas. See asend on määrava tähtsusega meie rahva ja riigi saatuse kujundamisel. Hiljutine uute suhete loomine suure idanaabriga ja ka Suur-Saksamaaga veenab meid jällegi sügavalt selles tões.

Sündmuste lahtimõtestamine ja pilgu heitmine kaugemasse tulevikku, et näha, millisena inimkond kord väljub teda haaranud revolutsioonide ja sõdade tormikeerisest, paelub kahtlemata kõigi mõtleivate inimeste meeli, kuid kesk praegust sündmuste voogamist tundub see mõtetöö viljatu spekulatsioonina. Esialgu meie peamiselt vaid registreerime sündmusi, suutmata sageli tungida nende olusse ja tähendusse. Kord, kui võitlused on võideldud lõpuni, võib näida tänapäev lihtsana ja arusaadavana ning sündmuste areng loogilisena. Uppumisohus olijale on meri kohutav, saladuslik haud, kaldalviibijale — kaunis vaatepilt.

Aja suured sündmused varjutavad ning mõjustavad kogu meie elu kõigis tema avaldusis. Ajalooliste suurheitluste taustal võivad paista üksiku isiku ja üksikute rahvusgruppide elus tähtsad majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised probleemid pisitäppidena, milledest pilk kipub kergesti mööda libisema, omistamata neile harilikkes oludes antavat tähtsust. Kuigi eriti majanduslike ja sotsiaalsete küsimuste käsitlemisel ja neil aladel nõudluste püstitamisel ettenägelikkus, olukorra mõistmine ning hinnang on tänapäeval vajalikumad kui kunagi varem, siiski ei saa keegi jääda teda huvitavate eluliste probleemide suhtes ainult passiivseks vaatlejaks.

Meie riigi iseseisvuse aja viimased aastad tähistavad mitmekülgse kultuurilise elu rõõmustavat arengut ja tõusu. Kes loeb käesolevast „Postisarve“ numbrist Posti-t.-t.-teenijate Kutseühingu Tallinna Osakonna tegevuse ülevaadet möödunud aasta eest, see märkab siingi tegevuse soodsat arengut mitmel kultuurilisel ja sportlikul alal. Kogu meie rahvuskultuurilise arengu loomulikuks eelduseks on majanduslik kandepind. Sellepärast meie esimeseks ja suurimaks sooviks ning püüdeks on majandusliku kandepinna säili-

tamine muutunud olukorras. Rahu, mis on seni meie võiduks, annab riigile võimaluse kohandada majandust ajajärgu nõudeile. Majanduslikke raskusi, mis tekiavad maailmapoliitilistel mõjutustel, peaks võima jaotada ühtlaselt kõigile rahvakihtidele, vastavalt nende jõukusele. Suurema osa ametnikkonna, eriti postiametnike, palgad on madalad. Palga ostujõud väheneb veelgi elukalliduse tõusuga, halvendades teenijaskonna seisundit. Sellepärast on soovida, et raha ostujõud püsiks. Energiline võitlus elukalliduse tõusuga, milleks riigil on tõhusaid vahendeid, ei võiks lakata hetkekski. Kasvava elukalliduse puhul on paratamatu palgalolude parandamine. Elukalliduse tõus puudutab kõige valusamini väikesepalgalisi teenijaid, sellepärast tuleks esimeses järjekorras püüda parandada nende elatustaset. Kuid elumaksumuse tõusust ei jää riivamata ka teised palgateenijate grupid, kuigi nende vastupanuvõime majanduslikele raskusile on tugevam esimeste omast.

Sõdadega kaasub paratamatu nähtusena kokkutõmbumine eriti kultuurielu kõigil aladel. Rahva suur enamik, palgateenijad j. t. väikese sissetulekuga kihid, kes eneste ja oma perekondade ülalpidamiseks peavad kulutama sõjaolustikus peaaegu kogu oma teenistuse, lülituvad välja kultuuriväärtuste tarbijakonnast. Nende väljaminekud kirjandusele, kunstile, teatrile jne., mis alati on väga piiratud, lähenevad nüüd nullile. Selle nähtuse tagajärjed ühiskonnas ei ole määratavad matemaatiliste valemitega, kuid on märgatavad elu metsistumises suuremas või vähemas ulatuses. Arvestades seda, et rahva elatustase suudetakse hoida langemast, tahaksime loota kultuurilise ja seltskondliku elu edasist arengut ka muutunud oludes.

Ummik, millesse maailm on paisatud, võib kesta pikemat või lühemat aega. Nii võiksime vaadelda meil kanda tulevaid majanduslikke ja sotsiaalseid raskusi kui ajutisi. Tahaksime loota, et neist raskusist väljume õnnelikult ja et pärast seda, rikastatud väärtuslike kogemustega, võime jätkata kultuurilist, ülesehitavat rahvuslikku elu oma iseseisvas riigis palju suurema innuga ja tulemustega kui seni.

E. S.

Lühiajalised avansid palga arvel

Postiasutiste erasummade ülesandeid

Ei ole kellegi saladus, et suurim osa postiteenijaist (ka teised riigiteenijad) olid sunnitud oma majapidamise rajama niisugusele süsteemile, mida igapäevases elus nimetatakse orderi-süsteemiks või ostmiseks krediidi peale. Vajab keegi näiteks uut ülikonda, palitut, kübarat, pesu, kleidiriiet, jalatseid või muud, milleta igapäevases elus läbi ei saa, siis tarvitseb nõutada orderi, mis esitatakse ärile, et saada vajalikke artikleid ilma kohemaksetava rahata. See süsteem ei olnud halb ja täitis oma ülesannet terve rida aastaid, peaaegu vabariigi algaastailt kuni viimase ajani. Kuid halb oli see, et kui tuli orderite järgi tasumine, mis tavaliselt sündis palgapäevadel, siis ei jäänud saadud palgast teenijal, kes oli orderivõlaga seotud, peaaegu midagi järele. Terve kuu seisis ees, mille vältel elamine nõudis omasoodu kulusid (toit, korter, kütte, jalatsite ja riiete parandamine jne.). Igal inimesel, ka postiteenijal, riigiteenijal, võivad tekkida peale eelmainitu erakordsed ja ettenägemata väljaminekud. Kust võtta ettenägemata kulude katteks raha, kuna palk läks korralikkude kulude katmiseks. Selleks otstarbeks on küll asutatud teenijate laenu- ja hoiukassad, millede eesmärgiks on teenijatele lühiajaliste laenude andmine hädaliste väljaminekute puhul. Kuid need laenud muutusid viimaks pikaajalisteks, kuna tasumise võimalused muutusid üha raskemateks kõrvuti teenijate majandusliku olukorra raskenemisega. Peale selle allutati need omavahelised kodukassad krediit-asutiste seadustele ja määrustele ühisel alusel erarahaasutistega, pankadega. See asjaolu teeb raskepäraseks ja keeruliseks postiteenijate laenukassade asjaajamise ja sealt laenu saamise. Sealjuures ei oma nad operatsioonikapitale sel määral, et suudaksid rahuldada kõiki hädalisi laenusoovijaid, mispärast tuleb tihtilugu oodata pikemat aega kuni soovitud hädalaenu kätte saad. Mõistagi tuleb täita samad vormiküljed ja tasuda protsendid, nagu pankades. Seepärast on tekkinud kibe vajadus seesuguse hädaabivahendi järgi, mida saaks ettenägemata vajaduse momendil kasutada. Teadupärast leiduvad riigiasutistes niinimetatud erasummad, mis ei kuulu mitte riigi sissetulekute hulka, vaid täidavad eriülesandeid.

Ka postiasutistes leiduvad sarnased summad, mis kogunevad eraartiklite müügist ja asutiste väljaspool lahtioleku aega antud telefonikõnedest (eramaks). Neist summadest oli lubatud anda teenijatele asutise ülema vastutusel lühiajalist avanssi. Nagu tegelikult elus võis tähele panna, tarvitati seesugust hädavahendit kõikjal ja selle järele oli tarvidus väga suur. Hiljuti aga pandi postiametkonnas kehtima uued arvepidamise juhtnõõrid (Arj III), kus on öeldud (§ 47), et lühiajalisi avansse ülema vastutusel võidakse anda teenijatele telefonieramaksusummadest. Seega on välja lülitatud eraartiklite müügist saadud summad. Varem kehtinud juhtnõõrid ei keelanud avansside andmist eraartiklite müügist laekunud summadest.

Telefonieramaksudest laekunud summad leiduvad vähemal või suuremal määral kõigis postiasutistes, välja arvatud Tallinna peapostk., Tartu ja Narva kontorid. Viimased ei oma neid summasid ja ei saa ka kasutada avansiandmiseks teenijatele. Niiviisi on nad teistest halvemas seisukorras, vaatamata sellele, et suuremates linnades, kus rohkem teenijaid, on äraelamine kallim ja teenijate abistamine veelgi vajalikum.

Postiametkonna erasummade eesmärgiks on — teenijate olukorra parandamine, teenijate abistamine, mida saab teostada mitmel viisil, ka lühiajaliste avansside andmise teel. Viimane moodus ei paista olevat sugugi vähem oluline, kui ühekordsete toetuste andmine erakapitalist. Seda enam, et antavad avansid makstakse tagasi.

Kui võtta arvesse seda, et elame majanduskonjunktuuri muutunud olukorras, kus teenijate palgad ei suuda sammuda kõrvuti tarbeainete ja tarbevahendite hindade tõusuga ja kus varem antud krediidid (orderid) tulevad likvideerida, sest ärid on enamikus orderitele müügi lõpetanud, siis on teenija olukord muutunud endisest veelgi raskemaks. Sellepärast vajavad teenijad eriti nüüd abistamisvahendeid, nagu seda olid lühiajalised pisi-avansid erasummadest. Seni kehtinud kord oli väga tervitatav, täitis tõhusalt oma otstarvet, mispärast tahaksime loota, et see uuesti tarvitusele võetakse.

Am. Postalicus.

Kütteinete kokkuhoiu taotlemise seadus

Pealkirjas mainitud seadus, mis antud Presidendi dekreediga 1937. a. (RT nr. 20 — 1937) ergutab suuremat rõhku panema ratsionaalsele majapidamisviisile. Sellest seisukohast on seadus tere-tulnud.

Igapäevases elus näeme, et tarbimis- või majapidamiskulude hulgas nõuab ruumide kütmine kogu majapidamiskuludest kartustäratava kulusumma, mis selle ebaratsionaalse korraldamise juures võib teisi hädavajalisemaid elamistarvitusi halvata ja asjatult majandusbüdzetti koormata. See maksab nii eramajapidamises kui ka riigimajanduses.

Et riigiasutiste majapidamistes ka sel alal kokkuhoidu saavutada, siis võib see sündida sel teel, kui kokkuhoiust on huvitatud isikud, kelledest sõltub kokkuhoiu saavutamine. Arusaadavalt on seadus seda silmas pidanud ja alla kriipsutanud. Nii lausub seaduse § 4: „Kui asutis teostab kütte tarvitamist kokkuihoidlikumalt või ostu odavamalt, kui käesoleva seaduse alusel on kindlaks määratud, kantakse kokkuhoitud summad kokkuhoiuse summade fondi arvele, kasutamiseks § 1 nimetatud asutiste poolt antud juhtnõuade kohaselt, — asutise või teenijate olukorra parandamiseks, — kusjuures kuni 50% kokkuhoitud summast võib maksta preemiateks neile, kelle korraldustega ja tegevusega on seotud kokkuhoiu saavutamine.“

Kui seadus leiab käsitamist tema mõtte õige tõlgitsemise vaimus, siis on seadusel praktiliselt tähtsust ja tagajärjed käega katsutavad. Kuid, nagu tähele võib panna, kohaldatakse seadust mitut moodi, kusjuures lahku lähevad arvamised seaduse kõige olulisemas osas ja nimelt, kellele maksta preemiaid kokkuhoiust. Nii on makstud 1937/38. aasta kokkuhoiust preemiaid paiguti ainult kütjatele-talitajatele ja majahoidjatele, teisel aga — mainituile ja peale selle neile, kelle korraldustega oli seotud kokkuhoiu saavutamine. Kes on riigiasutises need, kelle korraldustega on seotud asutise kütte kokkuhoid? Kuna korralduste tegemine riigiasutises kuulub ainuüksi asutise juhatajale, tema abile või esimese poolt volitatud isikute kompetentsi, siis ei peaks olema kahtlust, et kokkuhoiust saavutatud preemia seaduse järgi kuulub

väljaandmisele mitte üksnes ahjukütjatele-talitajatele, majahoidjale-puulõhkujale, vaid ka asutise juhatajale, tema abile ja asutise administratsiooni kuuluvatele isikutele. Teissugune tõlgendamine ei paista siin olevat võimalik.

Asutise talitajad-ahjukütjad ja majahoidjad, kes võtavad osa ruumide kütmisest ja on seepärast õigustatud kokkuhoiu preemiast osa saama, ei saa maksva korra järgi teha mingisuguseid korraldusi, millega oleks seotud kokkuhoiu saavutamine. Nead saavad küttepuid ruumide kütmiseks tarvitada niipalju, kui palju lubatakse ja tarvitada kütmissiiside niisuguseid, missuguseid peetakse otstarbekohasemaks asutise administratsiooni poolt, kes selle järele valvab ja vastavaid korraldusi teeb. Kütte tarvitamise kokkuihoidu saavutada teissuguse korra alusel, jättes seda üksnes talitajate-kütjate ja majahoidjate hoolde, ei näi tegelikult olevat mõeldav. Sellepärast tuleks seadust kohaldada ja tõlgendada nii, kuidas see on sõnastatud ja missugune on ta mõte. Selle järele ei ole võimalik välja lülitada asutise administratsiooni.

Siis taotleb seadus seda eesmärki, mis temale on omistatud, siis ja sel teel on võimalik riigiasutiste kütteasjandust ratsionaliseerida ja seal kokkuihoidu saavutada. Muidu jääb see hea seadus paberile.

Endu Päit.

Aleksander Prees,

Peatelegraafist,
mõni minut pärast
päevatöö lõppu

Postlane malereisil Argentiinas

J. TURN

2

10. augustil jõudsimme Uue Maailma esimesse sadamasse — Pernambucosse, mille teine nimi on Recife. Külastasime esialgu panka, kus ostsime dollarite vastu milreise. Saime 1 dollari eest 20,5 milli, kuna laeval pakuti vaid 17,5. Siis otsisime üles postkontori, et saata kirju esimeste ookeanimuljetega. Postkontor asub kenas hoones. Üksed ja aknad olid lahti, et veidikenegi jahutust saada troopikalises kuumuses, mis siiski sel aastajal pole seal tappev. Tõmbetuule valatuste vastu paberid, margikaustad jne. on koormatud pommidega. Tahame saata mõnd oma kirja virksaadetisena. Säärast saateviisi ametnik ei tunne ja võtab meie lendpostikirjad tähitatult, kuigi me seda ei palu. Arvame, et see on maa komme ja et vastuvaidlemine on vastastikuse keeleoskamatusel pärast tühja töö tegemine — ametniku portugali keele vastu võisime seada vaid eesti, vene, saksa, prantsuse, inglise, esperanto ja vähesel määral hispaania ja itaalia keele oskust.

Pernambuco iseäraldusist olgu mainitud, et tänav- ja rändkaupmehed püüavad saada pöörast hinda, küsides ette kuni viiekordselt. Ründasime puuvilja, kuna see eesti ja ka euroopa mõistete järgi hiigelodav, näit. banaani saab sendiga, kookospähkli 8 sendiga jne. Liikumine tänavail on aeglane. Palju on värvitud naisi. Äridel ja asutistel uksi pole näha — on vaid avauseid. Majades pole koridore — tänavalt pääseb kohe eluruumi. Elumajade akendel on luugid, mis võimaldavad õhu juurepääsu, kuid varjavad päikese ja pilkude eest. Meeste riietus — valge; käivad ka palja jalu. Naiste mood on euroopalik, ka neegritaridel. Koolivorm tütarlastel: lühike sinine seelik ja valge pluus musta kaelasidemega. Puitu ja süsi müüakse vürtspoest.

Samal päeval kell 15 lahkub laev Pernambucost.

Meie liikuv kodu „Piriapolis“ on moodne laev, ehitatud alles 1938. aastal, kuid tal puudub nii mõndagi ja nimelt: baromeeter, kraadiklaas, kalender (sõõgikaardilt siiski kuupäeva näeb), paberikorvid, süljekaunid, puudub ka aupaklik teenimine. Komandosillal on mõned nen-

dest asjadest muidugi olemas, kuid sinna meie ei pääse.

Laeva lõbustustest võib veel mainida paelte lõikamise võistlust. Võistlejatele pannakse džokimütsid pähe ja numbrid külge. Võistlejate ülesandeks on värvilise paarimeetrilise paela pikuti läbilõikamine minimaalse ajaga. Seejuures töötab ka totalisaator.

Pühapäeval, 13. augusti õhtupoole sõidame Rio de Janeiro sadamasse. Vasakul tõuseb kuulus suhkrupeamägi (Pao de Assucar), mille poole venib läbi õhu kõisraudteevagun. Samal küljel, kaugel mal paistab kõrge mägi nimega Corcovado suure Kristuse kujuga tipul. Sõidame ligidalt mööda siledapinnalisest kivisaarest, mille allveelaeva kaju. Veel mägesid mõlemal pool, kõrgeid mägesid, mille ülemisi osi ümbritsevad pilved. Silmame õhus tiirlevat lennukit, mis las kub maandumiseks, et nagu meiegi jõuda rahulikku sadamasse, kuid maandumisel põrkab vastu takistust ja... hukkub. 14 inimest olevalt pääsenud vaid kaks... Hukkmisest saame teada alles hiljem laeva sildumisel.

Rio de Janeiro ilu on võimatu sõnadega edasi anda. Parema ettekujutuse annaks film, aga tõsise naudingu pakub vaid isiklik sealolek. Lõpmatu ilus vaade meelitas kõik reisijad dekile.

Kesk sadamalahte peatub „Piriapolis“ ja pardale tuleb hulk brasiilia ametnikke, kes kontrollivad laevapabereid. Pärast alles tohib laev silduda. Kail on ootavaid inimesi. Kuuleme, et keegi mainib Kerese nime. Oleme põnevuses, kas on ehk mõni eestlane. Osutub, et meile on vastu tulnud hulk malehuvilisi.

Kerest usutletakse. Keegi brasiillane, kes hästi saksa keelt räägib, võtab eesti meeskonna oma hoole alla ja näitab meile järgneva paari päeva jooksul Rio de Janeiro. Tutvume Rio Branco'ga — peatänavaga, mis tõlkes tähendab „valge jõgi“, tutvume kuulsa Copacabana supelrannaga ja „Atlantico“ mängupõrguga, mis õõsiti hiilgab valgusemeres, meelitades mänguhaigeid ja õnneotsijaid nagu tuli liblikaid. Mängupõrgu ehk kasiino töötab täie koormatusega. Mängitakse ruletti, bakaraad ja kampiestat. Väga paljud mängijaist on naised. Mõned neist

uhkustavad karusnahkadega, kuigi kuumus nende kandmist ei õigusta; seejuures aga mõnel puuduvad sukad. Iga rulleltlaa ääres on 6 ametnikku valgetes pintsakutes. Kasiinod on suureks sissetulekuallikaks riigile ja peremeestele. Raha väljameelitamise kunst kasiinodes on tippaavutis omal alal. Suurim võiduvõimalus on peremehel. Kui siiski juhtub, et mõni võidab, siis meelitavad samas majas asuvad baar ja kabaree. Need aitavad hoolitseda, et võidetud raha peremehele tagasi voolaks. Kasiino on sotsiaalseks nuhtluseks tahtjõuetuile kodanikele: mulle rääkis endine vene emigrant, ta olevat kaotanud kogu oma varanduse — 40 000 krooni. Ka maletajaist kaotas poolakas Najdorf ligi 1000 krooni ühe õhtuga.

Rio de Janeiros torkas silma rahva koosseisu mitmekesisus ja mitmevärvilisus. Maleklubis kohtasin venelasi, itaallasi, sakslasi j. t., kellega võis vestelda ainult nende emakeeles (Schmidt oskas itaalia keelt). Brasiillastel on suur huvi jalgpalli vastu. Ühest võistlusest brasiilia ja argentiina meeskonna vahel tõid lehed mitmeleheküljelisi kirjeldusi ühes piltidega.

Postitaksid on väga madalad, nii maksab välismaise kaardi saatmine Euroopasse 10 senti (500 reisi), kuna kohalik kaart või kiri nõuab vaid 2 senti kulu. Postkontoris oli vaid portugali keelt oskavaid ametnikke.

Autosid ja busse on linnas palju ja nad kihutavad pööraselt, pakkudes sõitjatele vapustavat närvikõdi. Sõitsime ise bussis, mis eespool kihutavast bussist püüdis kurvil mööda kihutada; see oleks ehk õnnestunudki, kui vastu poleks kihutanud kolmas buss... Katastroofi vältisid vaid laitmatud pidurid ja juhtide — segavereliste — kiire reageerimisvõime. Huvitav on märkida, et bussis sõitmine midagi ei maksa, kuid see on vaid niikaua, kui sa seal istud. Kui sa aga tahad bussist väljuda, siis pead maksma, kuid mitte bussijuhile. Olgu mainitud, et konduktorit pole olemas, vaid raha tuleb visata klaaskarpi, nii et bussijuht näeb, kas on paras raha. Ärge aga arvake, et sõiduhind on ühesugune sõidukaugusele vaatamata — sõiduhind on erinev. Et pealetuleku momenti kindlaks teha, antakse igale pealetulijale metallketas, mille reisija bussist lahkumisel bussijuhile tagasi annab. Sõidu kestel hüppab bussile vahel ametnik-rahavahe-

taja, et reisijail oleks bussijuhile paras raha anda. Muide sõiduhind bussiga sõites on odav — paarikümne sendiga saab sõita üle 10 kilomeetri.

Veel odavam on aga trammisõit — see maksab ainult 2 senti meie rahas. Seegi maks on pooleldi vabatahtlik, sest pileteid ei anta ja peale- või mahaminekut ei suuda üks konduktor kontrollida, kuna vaguniseinte puudumise tõttu on peale- või mahaminek igalt trammipingi kohalt võimalik. Konduktor käib mööda lauda, mis ümbritseb trammivagunit ja kõlistab raha peos, et reisijate ausat südametunnistust äratada. Kel siis raha ja ka ausust on, see maksab. Konduktor pistab selle raha vesti tasku. „Kuidas saab aga tramperemees selle raha konduktori vestitaskust kätte?“ küsite ehk, „kuidas peremees teab, kui suur on trammi tulu?“ — Vastuseks olgu öeldud, et konduktori aususe kontrollimiseks on olemas reisijate lugeja, mille konduktor käivitab nõõri tõmbamisega pärast raha saamist sõitjalt. Näis, et mõni konduktor unustab meeleldi nõõri tõmbamast ja siis võivad tõesti need pisikesed sõidurahad tema vestitasku soppidesse ära kaduda.

Mis puutub saapapuhastajasse, siis teeb tema oma töö püsti, kuna künde istub kõrgel „troonil“.

Reklaam on Rio de Janeiros hästi arenenud. Mõni söökla meelitab sõõjaid näidates möödakäijatele ahjus varda otssas praadivaid kanu.

Ajalehemüüjad-poisid on agarad oma lehti pakkuma. Nad hüppavad isegi sõitva bussi külge ja pakuvad lehti läbi avatud akna.

Piima müüakse käreldelt suurist metallpudeleist. Banaanid ja apelsinid on nii odavad, et enesest lugupidav toitainete äri neid ei müü. Peatänavalt võis osta vaid pirne ja õunu, mis aga kallid. Veel olevat üks sort puuvilja, mida ei tohi süüa, juues piima või alkoholi. Viin või piim kivistab selle puuvilja kõhus ja inimene võib surra.

Loteriid mängitakse palju. Loteriipileteid saab osta poognate kaupa — iga täispilet jaguneb 10-sse ossa. Suurt poolehoidu on leidnud mitteametlikud „mustad“ loteriid, mille peale politsei peab jahti, neid tabamata.

15. aug. kell 14 sõidame välja ilusast Rio de Janeirost, mööda Copacabana supelrannast. Laevaarst nõuab rõugepanemise tunnistust. Kel seda ei ole, peab end

veidi veristada laskma, ja need on Keres ja Törn. Schmidt laseb end vabatahtlikult veristada.

16. aug. vara hommikul jõuame Santosesse uduisireenide kontserdi saatel. Santosese maaleminekul selgub, et kõiki meeskondi ei lasta maale, kuigi Rios ei tehtud vahet rahvuste vahel. Pääsevad maale inglased, hollandlased, norralased, kuid mitte rootslased ja Balti riikidest. Edasi lastakse siiski rootslased ja eestlased, kuid mitte lätlasi ja leedulasi. Nad pääsevad lõppeks maale vaid oma konsulite eestkostmisel mitu tundi hiljem.

Laevaarst propageerib autosõitu Sao Paulosse. Mina ja Keres eesti meeskonnanast nõustume. Meie autos on veel 1 argentiinlane, 1 iirlane, 1 belglane (arst ise), 1 brasiillane. 82-kilomeetriline sõit viib 1200-meetri kõrguse mäe otsa. Tõus sellesse mäkke pakub närvekõditavat naudingut, kuna tõus on väga järsk ja vaade alla on väga ilus, Keres ütleb: „Lepime ära, kui oleme teineteisele paha teinud.“ See on muidugi selleks, et kui autoga üle kuristiku ääre kukume, siis teises maailmas paremasse kohta pääseda. Õnnetus jääb tulemata ja pääseme mäe harjale, kus on meid varitsemas teine hädaoht — kohvik. Langemegi kohviku ohvriks, makstes odavas Brasiilias mõne tassi kohvi ja saia eest 30 milli ehk 6 krooni. Edasisõidul viib tee mööda järve kallast ja ka vahel üle järve. Näeme jaapanlasi, kelle arv ulatuvat Brasiilias 160 tuhandeni. Tee on nüüd kollane ja tolmu. Ei oota nii suurt linna leida nagu Sao Paulo oma pilvelõhkujatega. Meie esimene mure on sõita madude farmi Butantani. Näemegi neid vastikuid ja ohtlikke elukaid, küll klaaskastides, küll vabas looduses maa peal, puurivõrestikus ja puuokstel. Paljud neist on mürgised, väga mürgised, näit. kobra. Mõni on aga süütu ja pealegi

kena. Lubatakse isegi kätte võtta, kusjuures madu näitab oma keelt. Ka üks mürgine madu võetakse kätte, sellega saab hakkama nende talitaja, kes näitab meile mao mürgihambaid. Ta võtab maolt klaaspurki mürki. Madusid kasvatatakse farmis mürgivastase seerumi valmistamiseks. Pärast mõnetunnist Sao Paulos viibimist asume tagasisõidule Santosesse. Sao Paulo piirkond oli 4 kuud kannatanud põua all. Iseloomustavat leidsin, et päise päeva ajal põlesid trammiliinide lambid ja et kuivanud lehti korjas murult neeger ridva külge kinnitatud naelaga. See sünnitas meis muiet, sest töö tulemus polnud ajaga võrreldes kuigi suur. Autoga järsust mäest allasõit oli ehk veelgi jubedam kui ülesõit.

17. aug. kolasime Santosel linnas, kuna meie laevale laaditi banaane, lõpmatu hulk banaane Buenos Airesi jaoks. Santosel nägin esmakordselt, et maja ehitusel piluti telliskive labidaga üles töökohale. Iseloomustav on Santosel tramm: esiteks sõidu hind on väga odav — umbes 4 senti; teiseks konduktor sõitjalt raha kasseerimisel tõmbab kella. Trammis olev lugeja registreerib seejuures sõitjate arvu.

Õhtul lahkume pimedast Santosest ja ühtlasi Brasiiliast. Kaua paistab veel särav kasiino kõrgel mäel, kus purunenud palju lootusi ja kaotatud varandusi.

Sõidul näeme loodusimet — merehelkimist: lainete vahus paistab olevat elektrilamp. Meri on väga rahutu. Schmidt kaotab tormis kaabu. Paljud on merehaiged, ka Schmidt. Õhk on muutunud külmaks. Ei leia sooja tekki. Magades on külm.

20. aug. jõuame Montevideosse kella 9 asemel kell 14. Tutvume kohaliku eestlasega, kelle nimi on Pea. Äride akendel on ümmarguste hindade asemel hinnad, nagu 49.90 jne. Lahkume kell 21.00 Montevideost. (Järgneb)

Meie pealinna telefonivõrk on jõudsasti kasvanud eriti viimaseil aastail. Kanalisatsioonivõrk telefonikaablite jaoks ja kasutamisele rakendatavate uute torustikukaablite pikkus ja maht on suurenenud igal suvel. Tänavu pikenes kaablikanalisatsiooni pikkus mitme km võrra Tallinna tähtsamate tänavate all, nagu Harju t., Vabaduse väljak, Kaarli pst., Tatari t., Narva mnt., Tartu mnt., Lai t. ja Suurtüki t. Peale selle asetati kanalisatsioonitorustikku uusi kaableid. Kõrvalolev pilt kujutabki momenti 100-paarilise kaabli ajamiselt torustikku Kreutzwaldi tänaval.

Foto P. Kannul

Kutseühingu Tallinna osakonna tegevusest 1939. a.

Aasta vahetusel tehakse tavaliselt tagasivaateid ja kokkuvõtteid möödunud aasta tegevusest ja töötulemustest. Alljärgnevalt püüame anda kokkuvõtliku ülevaate Posti-Telegraafi-Telefoniteenijate Kutseühingu Tallinna Osakonna 1939. a. tegevusest. Möödunud aastal jätkas Osakond oma tavalist tööd, süvendades ja süstematiseerides senist tegevust ning tihedat kontakti liikmeskonnaga.

1. jaanuarist 1939. a. kohaldati Osakonna asjaajamine eelarve-aastaga, et kooskõlastada arvepidamist riigi eelarve-aastaga. Üleminekust tingituna pikenes ka tegevusaasta 3 kuu võrra.

Aasta esimeseks seltskondlikuks ürituseks oli postiball, mis peeti Kaubandus-Tööstuskoja ruumides märtsikuus. Ball õnnestus nii sisuliselt kui ka aineliselt. Varakevadiseks ürituseks oli ka laskuringi asutamine. Uus ring on alusest päälle avaldanud hoogsat tegevust, korraldades treeninguid ja laskevõistlusi. Liikmeskonna huvi selle spordiharu vastu näitab pidevat tõusu.

Suvehooaja alguseks viis tennising ring lõpule tennisväljaku ehitamise Piritas puhkekodu pargis. Kauaoodatud oma tennisväljakut kasutati ringi liikmete ja asjast huvitatute poolt rohkesti. Ringi algatusel korraldati tennismängu kiirkursus.

Tallinna postiteenijate laulukoor, üks perekamaid Osakonna ringe, jätkas oma tõhusat tööd ka möödunud aastal. Koor on suure innu ja armastusega osa võtnud kõigist Osakonna rõõmsatest olemistest kui ka kurbadest sündmustest. Ta on sõna tõsiselt mõttes saanud kõikide südamehäädaseks asjaks. Aga tal on jätkunud ka aega kontsertideks ning laulupäevadeks. Nii võttis laulukoor möödunud suvel osa ka Pärnumaa laulupeost. Eks see kõik räägi selle ringi häast korraldusest, liikmete suurest püsivusest, huvist ja tööarmastusest, pälvides seega tõsist lugupidamist ja tänutunnet.

Vaikselt, kuid järjekindlalt tegutses möödunud aastal ka spordi- ja mänguring. Moodustati käsipalli meeskond ja teostati selle väljaõpet. Erist huvi aga oli märgata ringi liikmeskonnas maleasjanduse vastu. Korraldati võistlusi kohapeal Tallinnas ning võeti osa ka väljaspoolsetest võistlustest. Rakvere—Tallinna male-linnavõistlusest võttis ring osa, tuues sealt kaasa 100% võidu.

Turismiringi asutamisega jõuti möödunud aastal niikaugele, et loodi turismifond ning töötati välja selle kodukord. Suve lõpuks oli ette valmistatud pikem ekskursioon marssruudiga Tallinn — Vändra — Viljandi — Virtsjärv — Põltsamaa — Paide — Paunküla — Tallinn. Ekskursioonist tuli aga loobuda välissündmuste tõttu. Kevadel külastas läbisõidul Tallinnat Rootsi postiteenijate ekskursioon, kes käis pikemal huvireisil N. Venes. Osakonna esindajate poolt tutvustati ekskursante Tallinna vaatamisväärsustega.

Sügisel kavatses Osakond korraldada keelte kursusi, kuid osavõtjate vähesuse tõttu tuli kavatsusest loobuda. Osakonna juhatus asus aga seisukohale, et neile liikmeile, kes isiklikul algatusel jätkavad võõrkeelte õppimist ning nõutavad eksamid Postitalituse juures sooritavad, antakse toetust võimaluse piires.

Osakonna suurimaks majanduslikuks ürituseks oli möödunud aastal teenijate einelaud, mis leidis niivõrd elavat kasutamist, et nii mõnelegi

hilisemale soovijale tuli ära ütelda, eriti suvekuudel. 1. aprillist kuni 31. detsembrini (incl.) anti einelaua poolt ka 42 500 einet koguväärtusega Kr. 20 843.—. Keskmiseks einehinnaks oli 49,5 senti. Võrreldes eelmise aastaga on siin märgata väikest hinna tõusu, mis oli tingitud üldisest toitainete kallinemisest, kui ka teenindamiskulude suurenemisest. Toidu kvaliteet püsis ning seda püütakse säilitada ka alanud aastal.

Osakonna puhkekodu Piritas on aastate jooksul suveti olnud Tallinna postlaste tähelepanu keskuseks. Ka möödunud suvel oli esialgu niivõrd palju tubade soovijaid, et ruumi nappus vägisi päevakorrale tahtis kerkida, ometigi lahenes olukord soovijate loomuliku väljalangemise tõttu kõigile rahuldavalt. Puhkekodu kasutas suve jooksul 129 leikkonda 227 isikuga. Tõsised Piritasõbrad ei lahkunud sealt ka talve saabudes.

Pealinna postlased on tuntud suurte raamatuseõpradena, nende teenistuses seisis Osakonna raamatukogu. Raamatukogu täiendati aasta jooksul nii algupärase kui ka tõlkekirjandusega. Kirjanduseõprade peamine tähelepanu oli suunatud algupärasele ilukirjandusele. Peale oma raamatukogu oli Osakonna liikmetel kasutada soodustatud korras vastava kokkuleppe alusel ka Tallinna Linna Keskraamatukogu.

Teatri- ja kinosõpradele võimaldas Osakond soodustatud tingimustel teatrite ja kinode külastamist.

Ka ühiskondlikest üritustest ei jäänud Osakond möödunud aastal eemale. Sotsiaalministri algatusel alustatud laiemaulatuslikust abistamisaktsioonist sihtasutis „Ühisabi“ kaudu võtab Osakond võimaluste piires osa.

Aasta viimaseks seltskondlikuks kokkutulekuks oli traditsiooniline Osakonna jõuluõhtu 22. detsembril Kaubandus-Tööstuskoja saalis.

Uuel aastal kavatses Osakond eeskätt lõpule viia Piritas puhkekodu korramise ja aineliste võimaluste kasvades asuda puhkekodu laiendamisele. Südamehäädaseks asjaks on olnud ning püsib uue aasta töökavas vanade kaasteenijate puhkekodu küsimus.

Lõpetades põgusa ülevaate Kutseühingu Tallinna Osakonna möödunud aasta tööst ning alanud aasta püüdlustest, tänab Osakonna juhatus kõiki lähemaid kaastöölisi ja liikmeskonda ning avaldab lootust, et sama sõbralik vaim ja koostöö jätkub ka alanud uuel aastal. Selles veendumuses soovib Osakonna juhatus kõigile kaasteenijatele nii isiklikus elus kui ka ametialal edu ja õnne uuel aastal!

Tallinna Osakonna juhatus.

TÄNUAVALDUS.

Kutseühingu Tallinna Osakonna juhatus tänab kõiki, kes lahkesti kaasa aitasid Osakonna jõuluõhtu hääks kordaminekuks. Rohkete annetuste eest olgu eraldi tänatud Tallinna Välis- ja Postkontori, Tallinna Peapostkontori ja Tallinna Telefonivõrgu kaasteenijad. Osakonna eriline tänu pr. E. Borissov'ile, H. Iva'le ja prl. A. Marandi'le paljude ilusate käsitööde valmistamise eest.

Tallinna Osakonna juhatus.

Tartu postiteenijate koosolekult

Liikuvad palgad ja palkade ühtlustamine. — Ühekordne toetus. — Elukallidusrajoonide kaotamine. — Korteriraha.

Postiteenijate kutseühingu Tartu osakonna liikmed olid 4. detsembril erakorraliselt koos, kus arutati majanduslisi küsimusi seoses erakordsete aegadelega.

Kõik sõnavõtjad kurtsid, et äraelamine on muutunud raskeks, kuna palgad ei suuda sammu pidada järjest tõusva elukallidusega. Eriti perekondadega teenijad võitlevad suurte raskustega, kusjuures isegi need, kes teenivad kahekesi, ei suuda kuidagi oma majandusbüdzetti tasakaalu viia. Koosolekul esitati andmed turuhindade üle, mis kehtisid läinud aastal ja võrreldi neid praeguste hindadega.

Esitatud andmeid nähtus, et just need tarbeained ja tarbevahendid, mis igapäevases elus on

hädavajalikud on hinnas kõige enam tõusnud. Seades kõrvuti postiteenijate palgad teiste riigiteenijate palkadega ilmneb, et esimesed on viimastest märksa madalamad. See asjaolu teeb võitluse elukallidusega ühtedel palju kibedamaks kui teistel ja muudab pingutused ning vastupanujõu ebatasavägiseks. Sellepärast leidis koosolek, et riigiteenijate palgad tuleksid eeskätt ühtlustada, viies postiteenijate palgad teiste riigiteenijatega võrdselt tasemele.

Kuna tarbevahendite ja kõigi elamisvahendite hindade tase on muutlik, — kord ülespoole (elukalliduse tõus), kord allapoole (elukalliduse langus), siis tuleks käsitamisele võtta niisugune süsteem, mille järele võiks maksta elukalliduse lisa sõltuvalt elukalliduse tõusule või langemisele. Sellejuures muutuksid palgad liikuvateks lisatasude suhtes, kuna põhipalk jääks kindlaks.

Elukallidusrajoonid, mis maksmat pandi mõni aasta tagasi, ei ole praegu muutunud olukorras õigustatud, kuna elukallidus annab ennast nüüd tunda ka seal, — ja paiguti isegi suuremal määral, kus varem elu peeti odavamaks ja lahedamaks ning seepärast elukalliduserajoonist välja jäeti. Koosoleku põhjendatud arvamise järgi ei ole enam põhjust elukalliduserajoonest kinni pidada, vaid need tuleksid kaotada. Seda enam, et paiguti on maksmat pandud üüriseadus, mis reguleerib ka üürihindu seal, kus need olid üleliia kõrged ja mõjutasid elukalliduse tõusu, õigustades elukallidusrajoonide maksmapanekut. Ühtlasi leidis koosolek, et kaunis suur osa riigiteenijaid on varustatud priikorteriga või korterirahaga, kuna aga postiteenijad selle soodustuse hulka pole arvatud. Et prii korter või korteriraha on tunduvaks palgalisaks, mis tekitab, kui seda ühed saavad ja teised ei saa, palkades ebaühtlust, siis peetakse vajalikuks, et korteriraha saamise õigus laiendataks kõigile postiteenijatele. Kuna teenijate olukord tõusnud elukalliduse tõttu on kujunenud raskeks, siis otsustati paluda ühekordset toetust. Vastuvõetud otsused läkitati Keskjuhatusale.

Am. Postalicus.

Toimetaja vahetuse puhul

„Postisarve“ juhtiv kollegium on kutsunud alates uuest aastast „Postisarve“ uueks tegev- ja vastutavaks toimetajaks Eduard Soo, kuna senine toimetaja Rudolf Kroon on ajapuuduse põhjusel omal soovil sellelt kohalt lahkunud. Käesolev „Postisarve“ number kannab juba uue toimetaja allkirja. E. Soo kuulub Tallinna Telefonivõrgu teenijate perre ja oli seni „Postisarve“ kaastöölisi.

R. Krooni lahkumise puhul toimetaja kohalt ei saa jätta mainimata neid teeneid, mis R. Kroon evib postiteenijate ajakirja kauaaegse kaasatöötajana, alates ajakirja hällist, ja toimetajana.

„Postisarve“ arvukas lugejaskond ja kogu postlaste pere, meenutades oma ajakirja vaevarikast saamislugu ja arengut kuni praeguse tasemeni, võib avaldada R. Kroonile tõsist tunnustust ning sooja ja siirast tänu tehtud töö eest.

Toimetaja vahetus ei tähista mingit murrangut, veel vähem mingit ideelist suunamuutust postiteenijate häälekandjas. Ajakiri püüab endiselt kajastada suurearvulise postlaskonna ja tema organisatsioonide muresid ja rõõme, mõtteid ja püüdeid, niipalju kui see ajakirjandusel on võimalik ja sobiv tänapäeval. Aja erakordsus on seadnud meie riigi uute raskete ülesannete ette, neist ülesandest on osa täita ka postlaskonnal, ja võib ütelda — see osa on küllalt vastutusrikas ja pingutust nõudev. Aja raskused puudutavad ka iga üksikut kodanikku, iga postlast. Vastastikune arusaamine ja usalduslik koostöö on nüüd rohkem vajalikud kui kunagi varem, et raskustele vastu astuda ja neist võitu saada ühisel jõul.

Kõik, kes ajakirja seni kaastööga toetasid, jatkaku seda ka tulevikus. Eriti palutakse organisatsioone, et nad saadaksid ülevaateid ja kirjeldusi oma tööst.

Posti-telegr.-telefoni ametkonna tehnilise ala teenijate ühingu juhatus soovib ühingu kõigile osakonna juhatustele ja ühingu kõigile liikmetele head ning edukast uut aastat!

Meie soov on, et algav aasta tooks rahu ja head töömeeleolu meie kõikide südamesse ja et meie vastutusrikas töö sidevõrgu arendamisel ning korrashoiul areneks senise intensiivsuse ja viljakuse tähe all.

Tehnilise ühingu juhatus.

Kaanepilt: Jää Tallinna reidil.

J. Tiksi foto.

Võõra ikke alt Eesti Vabariigi postini

Katkendeid H. Rikandi mälestuskogudest

9

Ringkonnaülem pidas revolutsiooniteateid kinni.

Sõjakeerisest tekkinud suur torm käis üle kuuendiku maailma ning paiskas tsaaride tuhandeaastase trooni põrmu.

Siis lõi igal mõtlejal inimesel meie palju rõhutatud rahva seast midagi põues helisema: lootus ja küsimine, et kas ehk nüüd kord ka meilegi täiskodaniku õigused osaks ei saa ja... ja, kas viimaks kord ometi Kalev koju ei jõua?...

See oli 1917. a. 27/28. veebruaril, kui me ringkonnaavalitsuse tollekordse asjuri Pastuhovi ja teiste ülemuste käitumises midagi hoopis iseäralikku märkama hakkasime. Mida nimelt, oleks raske olnud defineerida.

Hiljem taipasime: nemad teadsid, mida meie, teised, ei teadnud või ainult segaselt aimasime, nimelt, et revolutsioon oli puhkenud. Teadsid, kuid ei sõandanud avalikuks teha, sest ei või ju ette näha, milllega see kõik veel lõpeb.

Agas tuhandeaastane troon oli põrmus, ning kaua sa ikka sääraast asja varjad.

Juba vilksatas Pastuhovi suust lause, et Rodsjanko, Čheidse ja veel keegi olevat ministriks saanud, aga kuidas ja kelle armust, seda ta ei ütelnud.

„Postimehes“ leiduvad suured valged laigud.

Oli suur sõnelemine olnud ringkonnaülema ning Jaan Tõnissoni vahel. Viimane oli esimeselt pärima tulnud, mis õigusega see agentuur-telegramme kinni peab ning ajakirjandust ja elanikke teadmatuses hoiab käimas olevate suurte sündmuste kohta, millede kohta pealegi teated juba erateel otsaga Tartusse on jõudnud.

Telegrammid anti vabaks, ning peagi oli kogu Tartu üllatavaist uudistest kiihamas.

Sõda ringkonnaülema pärast.

Revolutsiooni tagajärjel tekkis ka, või nagu tollal üteldi, äratati 1905. aasta surmaunest pt.-teenijate liit. Esiteks kohtadel, siis üle ringkonna, siis ülemaaline.

Pidi olema puhtseltisemehelik, puhtametivendlik. Muidugi kõrgemal rahvuseluse ning isegi parteide vahedest.

Kuidas see tegelikult kujunes, sellest siin mõned õige iseloomustavad näited.

Aprilli keskel 1917. a. (vana kalendri järgi) hakkasid kahtlased kuulujutud ringi liikuma, et Riia p.-t.-teenijad kavatsesid ringkonna ülemat Jevangulovit ametist ära kangutada ja lätlast Stuhrestepi asemele upitada.

Eestlased-postiametnikud löid keema. Mis see meile, eestlastele, tähendaks, kui lätlaste kavatsus täide läheks, oli kõigile selge, — oli selge juba enne-revolutsioonilistest nähtustestki ameti ja kohtade saamise alal. „Seda ei tohi sündida!“ Oleks selleks kokkulepet otsitud, meie tingimusi ka küsitud, siis võinuks asjast rääkida. Aga nüüd taheti meile seljatangant lööki anda.

Ka ringkonnaülem Jevangulov ise oli nähtavasti asjast midagi kuulnud. Sõitis Riiga. Seal olevat teda suurte avaldustega vastu võetud ja veel suurematega tulema saadetud. Ühingu esimees, Kožuhov, oli sula meena „Tema Ekstsellentsi“ ümber keerelnud. Aga samal ajal ja samade inimeste poolt oli juba kaebus lätlaste riigivolikogu saadikute läbi Peterburi teel, nõudmisega Jevangulov kõrvaldada ja Stuhrestep asemele panna. Jevangulov aga, olles riialaste ühingu lipu heaks sada rubla kinkinud, pöördus rahustatult Tartusse tagasi.

1. mai hommikul (uue kal. järgi) tormasid kaks mu ametivenda-eestlast Otsa ja Stein minu poole: „Isand Rikand, Jevangulov on kõrvaldatud ja talle käsk antud ringkond kohe Stuhrestep'ile üle anda.“ Käsutasin: „Eestlased kokku ajada, keda aga kätte saate! Ringkonnaavalitsusse kõik! Vahepeal oli ka tehnik Siidam sama sõnumiga kohale jõudnud, ja nüüd lendasid kõik linna mööda laiali eestlasi ametivendi kokku ajama. Mõnekümne minuti pärast oli salgake eesti postiametnikke „Vanemuise“ väikeses saalis. Ruttasime tagatuppa, kuna venelased ja paar lätlast imestunult ning poolkohkunult järgi vaatama jäid. Otsustasime paluda telegraafi teel kõrvaldamise seismapanekut ja nõuda juurdluse toimetamist kaebuse kohta, näidates, et ringkonnaülema kõrvaldamise nõudmine, kui see teenijate poolt tuleb, kõigi ringkonna teenijate, aga mitte üksiku asutuse

või üksiku kildkonna asi tohib olla. Telegrammid läksidki ministrite nõukogu esimehele vürst Lvovile, siseministrile ja posti-telegraafi peavalitsuse ülemale Peterburki, J. Poskale Tallinnas ja J. Tõnissonile Tartus. Telegramm oli saadetud „Eesti postiametnike nimel“.

Telegrammile kirjutasi alla: Rikand, Siidam, Stein, Grünberg, Otsa.

Edasised protestid ja asutiste seisukohavõttud.

Need telegrammid ära saatnud, ei pannud me veelgi käsi rüppe. Koostasime ja saatsime kõigile Riia ringkonnas teotsevaile asutusele (Kuramaa oli juba evakueeritud) telegraafilise ringsedeli Riia ametnike grupi teguviisist ja meie telegraafilisest protestiavaldusest selle vastu riigivõimude ees.

Meie ülesastumisel oli igakülgselt edu. Veel samal päeval algas asutustest vastutelegrammide sadu meie telegraafilisele ringsedelile, milline koos mõnede kirjallikkude kaasprotestidega, kestis ümmarguselt nädal aega. Kohe esimesel päeval tuli 17 telegrammi. Üldse aga kogunes 53 vastust. Neist 53 vastusest oli ainult 2, kus Riia toetati. Nimelt telegrafeeris Volmari ptk. teenijate komitee: „Täiesti solidaarsed Riia täidesaatva komitee teguviisiga.“ Ja — mis üpris imelik! — Eesti piirides asuva Veriora postijaoskonnast palus eestlane Kerge, „Stuhrestepi määramist palub Veriora. Kerge.“ Võru telegrafeeris, et ta ei ühine ei Riia ega Tartuga, vaid palub ringkonna kongressi kokkukutsumist nende küsimuste harutamiseks. Isegi Tallinna postkontori ja telefonivõrgu teenijate ühing ja komitee, kus ju peaaegu pooled liikmed lätlased olid, telegrafeeris: „Jevangulovi kõrvaldamises kaasa töötanud ei ole; soovitame Fedorovi kandidatuuri üles seada.“ Kõigi teiste asutiste vastused sisaldasid Riia ametnike-lätlaste teguviisi vastu proteste, paljud isegi väga teravaid ja hukkamõistvaid. Mitmed kontorid teatasid oma vastuses ka neile alluvate väiksemate asutuste protesti. Nii teatas Stokmanshofi kontor kolme telegrammiga kuue asutise protestidest. Väandra p. t. jaoskonna ülem lätlane Admin kirjutas muu seas: „Nõuame, et ilma juurdluseta ja süü kindlaks tegemiseta kedagi teenistusest ei vallandataks, alates ringkonnaülemast kuni telegrammikandjani incl.“ ja „et teenijad meeles peaksid,

et tuleb austada ka teiste töökspidamisi, aga mitte teiste suud sulgeda.“

Peterburi võimude poolt pandi Jevangulovi kõrvaldamise käsk kuni tema asja läbiuurimiseni seisma, ja Riia meesteilus plaan oma meest ringkonnaülemaks seada ja sellega ka Eesti piirides kogu posti-asjanduse ning postiteenijate peremeesteks saada, läks nurja.

Riia ringkonna pt.-teenijate kongress.

1. Valimised ja koo'sseis.

Oma õiguste ning huvide kaitseks tuli Tallinna eestirahvusest p.-t.-teenijail venelasist teenijatega ühineda. Ja et kohast eestlasest ringkonnaülemaks kandidaati ei olnud ja kohapealsed venelased eestlaste kandidaati poleks toetanud, siis soovitasid Tallinna teenijad (eesti-vene enamus) uueks ringkonnaülemaks Tallinna telefonivõrgu ülemat insener Fedorovi. Kuna vahepeal ins. Stuhrestepi nimetus ära muudeti, mis lätlaste arvetest kriipsu läbi tõmbas, siis olid viimased initsiatiivi oma käest kaotanud ning pidid eestlastega kui mõjuva jõuga arvestama hakkama. Nii toimus Tallinna p.-t.-teenijate algatusel 1917. a. 2.—7. maini Riia p.-t.-ringkonna teenijate kongress Tartus, lätlaste vastuseismisest hoolimata, kes kongressi kohaks esiteks Riia, pärast Valga määrasid. Eesti visadus võitis. Lätlaste saadikud ilmusid kõik Tartu kongressile, nende seas Riia delegaadid päev hiljem, sest et sealsed teenijad jonnakalt veel ikka kongressi luhtumist olid lootnud; ja needki delegaadid olid valitud ainult osa Riia teenijate poolt. Tallinnast valiti kongressi saadikuteks kõik eesti asja poolehoidjad, ainult mõni üksik venelane oli silmakirjaks hulgas. Pärast valisid Tallinna lätlased kihutustöö abil mõned saadikud omalt, s. o. „vähemuse“ poolt tagantjärele. Kuid see kõik aitas vähe, sest kongressil, mis kõigi kirjeldatud asjaolude tõttu alguses õige kärarikas oli, näitasid juba juhatuse valimisedki, et eestlased vajaduse korral kokku mõistavad hoida, et endale tarvilist positsiooni kindlustada.

2. Vastolud ja vahekorrad kongressil.

See esimene ja ainuke Riia p.-t.-ringkonna teenijate kongress oli tõeline raskete lahingute lava ja lõpuks ka suurte saavutuste väli eestisoost p.-t.-teenijaile. Riia lätlased olid pahased nende plaani

luhtaajamise pärast Jevangulovi ja Sturestepi asjas, sellepärast agiteerisid nad igal pool mitte ükski lätlaste, vaid ka venelaste, poolakate ja leedulaste seas eestlaste vastu. Nii mõnestki asutisest, kust meile, eestlastele küll oli meie protesti toetav teade tulnud, saadeti kongressile delegaadina kas lätlane või aga eestlaste vastu üleskihutatud muulane.

Kord kutsusid tehnikud Siidam ja Brauwerk meid, s. o. eestlasi-delegaate üles ühele „Vanemuise“ torniplatvormile, et absoluutselt segamatult asjade seisukorda harutada. Seal selgus, kui kõvad kavatsused juba lätlastel kokkuleppel teistest rahvustest delegaatidega käimas olid, et eestlasi vastu seina suruda, näiteks saadikute valimisel Moskvasse ülevenemaalisele kongressile jne. Et need kavatsused meile midagi head ei tõotanud, siis ei jäänud muud, kui läti delegaatide liidreid, eriti Tartu saadikut Rose't hoiatada, et nad pilli lõhki ei ajaks. Tehtigi siis mulle ülesandeks seda hapat õuna hammustada.

3. Sõnalahing saadik Rose'ga.

Oli vist neljandal või viiendal kongressi päeval enne valimisi, kui lõunavaheaja saabudes valvama jäin, et Rose't kas üksi või vaid mõne üksiku tema pooldajaga kõnetada. Andsin talle mõista, et mul mingi väga tähtsa asja pärast temaga vaja rääkida, ilma et suur kogu seda kuuleks. Kui avar tuba peaaegu tühi oli algasin juttu:

„Millised kavatsused on teil, härra Rose, ja teie kaaslastel valimiste kohta?“

„Ma ei mõista teid, seltsimees Rikand. Mis võib siin muud kaalumisele tulla, kui isiku tublidus, töökus ja asjatundlikkus? Seadke oma parima äratundmise järele kandidaadid üles, ja kongress otsustab hääletamisega, keda ta ettepanud kandidaatidest kõige väärikamaiks arvab.“

„Mõistan, seltsimees Rose. Aga oletame nüüd, et valimistel asi nii organiseeritakse, et nendeks „kõige tublimaiks ja väärikamaiks“ osutuvad ainult lätlased, mis siis?“

„Kust teie seda võtate? Ja kui see peaks juhtumagi, siis on see kongressi enese tahe, mille vastu pole midagi parata.“

„Seltsimees Rose! Olen sellele eba-meeldivale läbirääkimisele tulnud sihiga täiesti avalikult kõnelda. Loodan, et teie seda hinnata oskate. Sellest, mida me

juba teame, jätkub teadmiseks, mida teie ja teie liitlased valimistega taotlevad. Ega meie veel Jevangulovi ja Stuhrestepi lugu pole unustanud.“

„Stuhrestepi asja ärasegamine eestlaste poolt oli meeletuim tegu, seltsimees Rikand. Oli ometi vaja Vene survest vabaneda. See oleks küll mõlemale meie rahvale kasuks olnud. Ja ega meie eestlasigi ära poleks unustanud. Meil oli kavatsus teid ringkonnaülema abiliseks ette panna.“

„Või nii, seltsimees Rose, või nii! Teie teete, teie annate, teie määrate! Ja meie elaksime ja eksisteeriksime ainult teie armust. Vaadake, seda meie ei taha ja sellega meie iialgi ei lepi.“

„Seltsimees Rikand, kui teie arvate oma süüdistustega mind siin hirmutama hakata, siis eksite. Meil on kongress käimas, ja see otsustab kõik küsimused.“

Ajasin enese veel rohkem sirgu, kui ma ennem olin olnud. „Ja mina ütlen teile, seltsimees Rose, et kõik valimised nii Moskva kongressile kui ka ringkonna komiteesse sünnivad eestlaste ja lätlaste täielise pariteedi alusel. See on ainuke tee meie suhtumiste õigesse roopasse juhtimiseks.“

„See on hullumeelsus! Teie tahate erapooletut asja rahvuslikule pinnale tõugata“ ütles Rose tigidalt.

„Mida aga teie juba edukalt käsitanud olete, härra Rose“, paiskasin talle üliärritatult näkku. Ja siis, rusikaga nii ägedalt mu ees seisva tooli korjule virutades, et tool põrutusest hüppas ja mul käsi hiljem mitu päeva tagantjärele haige oli, sõnasin:

„Ja nüüd jätkub! Hoiatan teid, härra Rose: kui Moskvasse ei valita saadikuid pariteedi alusel eestlaste ja lätlaste poolt ja kui samuti ringkonnakomitees mõlemad rahvused pariteedi alusel kõrvuti ei istu, siis on homme ilmale sündinud eesti rahvusest postitelegraafiteenijate liit ja teie võite oma „tublimate valitute“ siis peale hakata, mida heaks arvate.“

Vaikides vahtis Rose mulle otsa. Viimaks sai Rose sõnad suust:

„Eestlased kavatsevad siis... ise oma pt.-liitu luua?“... .

„Kui teie vastastikuse austamise ja sõbraliku koostöö tarvidusest mitte aru saada ei taha, seltsimees Rose, siis — jah!“

See mõjus. Meie saime kokkuleppele.
(Järgneb)

Postiteenistuslikke ja tähtsamaid päevasündmusi kajastavaid p.-marke

Argentiina. Buenos-Aires'is 1939. a. peetud XI Ülemaailmlise Postikongressi mälestuseks ilmus järgmistest väärtustest koosnev seeria: 5 cent. — karminroosa Ülemaailmlise Postiliidu allegoorilise kujutisega; 15 c. — kiltkivivärvi, Buenos-Airesi postihoone; 20 c. — sinine, Argentiina Vabariigi vapipitsat; 25 c. — roheline, kosk Iguassu jõul; 50 c. — seepia, Bonete kuningas Nahuel Huapi rahvuspargis; 1 peso — lillapruun, Postiliidu allegoorilise kujutisega; 2 p. — lillaroosa, pilt „Argentiina — töötatud maa“ ja 5 p. — violett, Frias'e järv Nahuel Huapi rahvuspargis.

Bulgaaria. Bulgaaria posti 60 a. juubeli puhul (14. mail 1939) on välja antud 2 postmarki: 1 lev — roheline, Bulgaaria p.-t.-t. embleemi kujutisega; 2 l. — punane, p.-t.-t. hoone Sofias.

Prantsuse. 8. aprillil 1939. a. ilmus müügile postmark 90 + 35 c. — helesinine, hiljuti avatud uue P.-T.-T. ministeeriumihoone kujutisega. Margi frankerimisväärtus on 90 c., lisamaks 35 c. läheb p.-t.-t.-teenijate orbude abistamiseks.

Eiffeli torni püstitamise 50-a. tähtpäeva mälestuseks, milline peeti 23. VI 1939, lasti müügile eripostmark 90 + 50 c. — lillavärviline, tähendatud torni kujutisega. Sellel margil kujutatud „Pariisi ime“ ehitas prantsuse insener A. G.

Eiffel (1832—1923). Töö kestis üle kahe aasta; ehitis valmis Pariisi 1889. a. maailmanäituse ajaks. Lisamaks 50 c. läheb juubelpidustuste kulude katteks.

Prantsuse suure revolutsiooni 150. aastapäeva puhul 20. juunil 1939 ilmus müügile kiltkivivärviline 90 c. postmark. Margil on kujutatud prantsuse maalikunstniku J. L. David'i (1748—1825) eskiis „Pallisaali vanne“, milline hoitakse alal Louvre'is.

Prantsuse asumaad. Eeltähenatud revolutsiooni mälestuseks on 5. VII 1939 Prantsuse asumaades müügile lastud 5 väärtusest koosnev margiseeria: 45 + 25 c. — roheline, 70 + 30 c. — pruun, 90 + 35 c. — punane, 1 f. 25 + 1 f. — lillaroosa ja 2 f. 25 + 2 f. — sinine. Maanimetus ja väärtus on trükitud musta värviga. Kõigil markidel eksisteerib üks ning sama kujutis: Bastille kindluse (vangla) vallutamine 14. juulil 1789. a.

NSVL. Hiljuti ilmus müügile 8 väärtusest koosnev n. n. raviautiste seeria, millistest näitena toodud 15 kop. — roheline, sms. Vorosilovi nimelise vähjaravila kujutisega, Sotši's (Kaukaasia, Mustamere rannikul).

Kuulsaima vene kirjaniku-luuletaja M. Lermontovi sünni 125. a. mälestuseks on välja lastud 3 margist koosnev seeria kirjaniku rinnapil-

„Võite panna teele kulda maha . . .“

Hilja sügisel 1919. olime Riguldi-Põõsaspea rannas lagunenud telefoniliini korrastamas. Enamuses tulid need maha võtta, sest meil polnud nende järele enam tarvidust, ning rututama pidime selle tööga, et kohalikud elanikud ei jõuaks ripakile jäänud esemeid laiali tasida. Rannarahval on kord selline arvamine, et kui rannas on midagi peremeheta, siis on nemad peremehed.

Olime Hiiumaal ja mujal suured hulgad kadumisel olevat telefonimaterjali päästnud ja nüüd siia jõudnud enne talve tulekut kokku korjama, mis veel korjata oli.

Olid külmad lühikesed sügispäevad alaliste vihmadega, kui ühel õhtul tööjärjega jõudsimme kuhugi Põõsaspea metsaküla vahele.

Traatide lahtisidumisel langes korraga maha rida kõdunenud poste, tükk liini pikemas ulatuses. Külavahetee ääred täis segaminijooksvaid traate, milliseid tiheleva pimeduse pärast polnud võimalik kokku kerida. Pidime töö hommikuni katkestama ja otsima lähemates taludes öökorterit.

Randades pole seda häda, et ei taheta võtta öömajale või anda süüa. Randlased on võõrsil rännanud ja teavad, et igakord ei jõua inimene õhtuks koju ning söögitagavara ei saa pikemaks ajaks kaasas kanda.

Olime paari kaaslasega, märjad ja näljased, eriti lahke pererahva poole sattunud. Sooja toas unustatakse varsti päevavintsutused, kui ollakse vabanenud märgadest üliriietest ja lambaliha lõhnast tuntakse, et õhtusöögiks töötab tulla tangusupp kartulite ja kaalikatega.

Peremees tõi koduõlut Meidingeri elementide klaaspurkides. Riivil nägin samasugustes purkides piima hapnemas. Nende päritolu polnud raske aimata. Sõja ajal asus läheduses raadio-telegraafijaam, kus selliseid purke kasutati suuremal arvul. Sõjavägede lahkumisel oli neid kuidagi kuhugi ripakile jäänud ja nüüd kasutati neid õllekannudena rannakülades.

Mulle kui tööjuhatajale tegi muret, et meil väljas kõik nii lohakile oli jäänud. Kui nüüd õl head inimesed külast lähevad meie vaeva vähenema — tee äärest traate korjama... Traataiad olid sõja ajal moodi läinud.

Avaldasin oma kartust ka pererahvale.

— Olge üsna mureta, tähendas peremees. Ei meie küla rahvas võõrast vara puutu! Õhtul võite teele kulda maha panna ja leiate selle hommikul sealsamas. Kellel seda traati tarvis peaks olema!

Hiljem väljas käies märkas in laternatulesid vilkumas metsavahel. Aga noh, mõtlesin ma, kui kulda ei võeta — asi see traat on korjata... Hommikul tööle minnes leidsime, et polnud meil siin enam teha midagi — külavahe oli traatidest puhas.

pp.

diga: 15 k. — tumesinine ja tumepruun, 30 k. — mustjasroheline ja must, 45 k. — tumepunane ja must.

Saksa. Vallutatud Poola maa-aladest moodustatud kindral-kubermangus on lastud käibeile saksa margid, millistele peale trükitud kiri „Deutsche Post Osten“ ja uus väärtus poola valuutas. Esialgne seeria koosneb 13 väärtusest: 6 gr. — 2 zl.

NAISTE

JA

MEESTE

VIHMAKUUBESID,
kummist ja Impregn.

KALOSSE,
VIHMAVARJE,
VAHARIET,
DŽUUTVAIPU,
LINOLEUMI

ja
PUDUKAUPA

soovitab suures valikus

KULL'I 'ARI

TALLINN, VANA POSTI 8

Male postlaste peres

Postlaste ebaõnn jätkus ka 8. voorus. Lõpptulemusena ÜENÜTO vastu postlased pidid vastu võtma kaotuse 3:5, kuna poolelijäänud partiidest Pezold viigistas, Jaagusoo aga kaotas. Turniiri 9. voor parandas postlaste olukorda tunduvalt, kuna 14. dets. mängitud partii nahatööliste koondise vastu andis resultaadi 5½:2½ postlaste eduks. Võitsid: Jaagusoo, Tomberg, Sakk ja Triumph, viigi saavutasid: Tepaks, Pezold ja Rumm, kuna ainukesena kaotas Luhaveer. 9. vooruga on seega pool turniirist läbi mängitud. Turniiri juhatuse poolt määratud vaheaeg mängijatele väljapuhkamiseks kestis jaanuari keskpaigani, mille järel lahingud algasid uue hooga. Tuleb mängida turniiri teine pool, 10. vooru, mis märtsi lõpuks läbi mängitakse. Turniiri esimene pool andis postlastele kokku 38,5 punkti, kindlustades 8. koha 20 võistleva meeskonna hulgas.

Neil päevil lõppes turniiri 10. voor, kus postlased saavutasid viigi Nõmme Kaljuga mängides. Praegu on postlasil 42½ punkti, kuna esikohal on koolid 66 punktiga.

Tähtsamaks sündmuseks postlastele-maletajatele oli osavõtt Tallinn—Rakvere linnade vahelisest malevõistlusest Tallinna meeskonna koosseisus. Võistlus toimus 6. jaan. Rakveres, hotell „Du Nord“i suures saalis. Kumbki linn pani välja 51 liikmelise meeskonna. Tallinna eest läksid „tulle“ järgnevad postlased: Luhaveer, Jaagusoo, Sakk ja Triumph postlaste võistlusmeeskonnast ja suuremad „tuusad“ Törn ja Veldeman Postel'ist. 25 minutit pärast võist-

luste algust pani postlane Luhaveer kirja esimese võidupunkti Tallinna kasuks. Kohe sellele järgnes teine võidupunkt Jaagusoo poolt. Seega olid esimesed võitjad postlased. Pikema vaheaja järel järgnesid võidupunktid Triumphi ja Säki poolt. Postlaste võistlusmeeskonna liikmed võitsid seega 100%. Halvemini käis käsi aga postlasel, malemeister Tärnil, kes Maleolümpiaadil Buenos-Airesis endale nime tegi tugevate vastaste võitmisega. Rakveres pidi aga Tärn mõruda pilli alla neelama, saades rakverlase käest lüüa. Veidi paremini käis Veldeman'i käsi, kes suutis saavutada viigi. Võistlusel oli välja pandud rida auhindu neile, kes kõige väiksema käikude arvuga võitjaks tulid. Postlaste edukas esinemine mainitud võistlusel väärrib tähelepanu ja aitab tõsta huvi malemängu vastu postlaste peres.

E. L.

TEENISTUSJUUBELID

jaanuaris ja veebruaris

40 a.

Savendi, Mihkel, Tartu Ptk. ülema abi, 27. I 1900.

35 a.

Treve, Hugo, Rakvere Ptk. ülema abi, 20. II 1905.
Kokveli, Aleks., Rakvere Ptk. 2. j. am., 14. I 1905.
Niitsoo, August, Tall. Peaptk. jsk. juh., 14. I 1905.
Tomson, Oskar, Tall. Peaptk. 1-b j. am., 14. I 1905.
Uusen, Artur, Tall. Peatel.-k. kiirt. am., 14. I 1905.
Viirand, Lilly, Tall. Peatel.-k. 1-a j. am., 29. I 1905.
Kadaja, Peeter, Tall. Vaks. Ptk. van. am., 28. I 1905.

25 a.

Koppel, Hans, Kiviõli Ptk. ülem, 29. I 1915.
Meerits, Albert, Viru-Jaagupi Ptk. ül., 21. II 1915.
Raudkepp, Otto, Virum. T.-T.-v. v. jsk. j. 18. I 1915.
Koonist, Kaarel, Rakvere Ptk. van. post. 21. I 1915.
Jõgi, Aleks., Tartu Ptk. 1-b j. ametn., 29. I 1915.
Marviste, Marta, Tall. Peatel.-k. 1-a j. am., 14. II 15.
Brambat, Karl, Tall. Vaks. Ptk. van. am., 14. II 15.

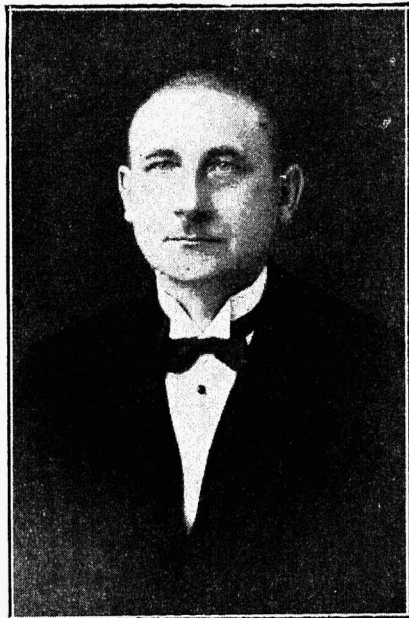
M. Savendi 40 a. postiteenistuses

Tartu Postkontori ülema abi M. Savendi võis tähistada 27. jaan. s. a. oma postiteenistuse küllalt suurt tähtpäeva — 40 a. teenistusjuubelit.

Juubilar on sündinud 5. XII 1882. a. Kuresaares, kus ta ka pärast linnakooli lõpetamist alustas teenistust 27. jaan. 1900. Edaspidine veneaegne teenistuskäik on viinud M. Savendi paljudesse asutistesse meie maal ja ka praeguse Läti territooriumil. Nii on juubilar teeninud Valgas, alates 14. aug. 1900; hiljem Pärnu, Viljandi ja Võru postkont. kuni 1905. a., millal siirdus Lätti Dondangeni postijaosk. juhatama. Sealt asus 1909. a. teenistusse Liibavis. 1911. a. täitis M. Savendi lühikest aega asjaajaja kohuseid Riia p.-t. ringkonna valitsuses ja 1912. a. oli ta juba uuesti Eestis juhatamas Tallinna linna postijaosk. Eesti iseseisvuse ajal jätkas juubilar teenistust Tallinna Peapostkontoris, alates 11. veebr. 1919. Samal aastal nimetati M. Savendi Peapostkontori ül. abiks. Alates 1934. a. on juubilar Tartu Postk. ülema abiks. Teenete eest pikaajalise teenistuse alal on juubilarile antetud Valgetähe V kl. teenetemärk.

Kaaasteenijad soovivad juubilarile tervist ja palju aastaid üldkasulikuks tööks ja isiklikuks õnnelikuks eluks.

August Niitsoo 35-a. teenistuse juubel

14. jaanuaril s. a. möödus 35 aastat Tallinna Peapostkontori kauaaegse kantslei- ja arvejaoskonna juhataja August Niitsoo riigiteenistusse astumisest.

Oma teenistust alustas A. Niitsoo raudteeametnikuna 14. jaanuaril 1905. a. Pärnu—Tallinna kitsarööpmelisel raudteel, olles alul telefonistiks ja pärastpoole jaamaülema abiks.

Postiteenistusse astus ta 26. aprillil 1911. a. Tallinna p.-t. kontorisse. Eesti postiteenistuses püsib ta aga 11. veebruarist 1919. a. ja Peapostkontori arvejaoskonna juhatajana 20. septembrist 1919. a., olles seega kõige vanem jaoskonna juhataja meie kõige suuremas postiasutuses.

August Niitsoo on tagasihoidlik ja vähese jutuga, kuid hoolas ja täpne töömees. Ametlikult aga ei olegi ta veel vanem jaoskonna juhataja vaid ainult jaoskonna juhataja ja seda juba üle 20 aasta. Omal kohal on ta aga asjatundliku ametnikuna tuntud ja hinnatud ning Peapostkontori kantslei ja arvepidamine on tema vilunud juhtimisel olnud alati eeskujulikus korras.

Seltskondlikus töös on A. Niitsoo ka jõudu-mööda kaasa tõmmanud. Ta oli Tallinna linnavolikogu liige ning on praegu Peapostkontori ametnike kogu esimees, Postiteenijate Hoiu-Lae-nukassa nõukogu liige, Tallinna Ühispanga revisjonikomisjoni liige, „Postisarve“ kolleegiumi sekretär jne.

Teedeministri otsusega 1923. a. oli talle määratud rahalist autasu teenete eest Eesti riigi loomisel, ja Riigihoidja käskkirjaga Nr. 41 — 24./II 1938. Eesti riigile ja rahvale osutatud teenete eest annetatud Valgetähe V klassi teenetemärk.

Soovime juubilarile jõudu ja tervist oma üldkasuliku sideteenistuse jätkamiseks.

AMETLIK OSA

NIMETATAKSE AMETISSE.

Uusküla, Osvold — meh.-vabateen. Tall. Telefoniv., 1. dets. 1939.

Lehtmets, Juhan — postiljoniks Tall. Peapostk., 8. dets. 1939.

Sokk, Konstantin — postiljoniks Petseri Ptk., 16. dets. 1939.

Mahler, Heino — postiljoniks Tall. Peatelegr.-k., 29. dets. 39.

Allsaare, Valter — 4 j. ptt. am.-vabateen. Tapa Ptk., 16. dets. 39.

NIMETATAKSE AMENTIKU KANDIDAADIKS

Randoja, Arnold, ametn. õp. — Tartu Ptk., 11. dets. 1939.

Ainomäe, Karl, ametn. õp. — Tartu Ptk., 11. dets. 1939

Alba, Aavo, ametn. õp. — Tartu Ptk., 11. dets. 1939.

Voorand, Eduard, ametn. õp. — Tartu Ptk., 11. dets. 1939.

Tomson, Veronika ajut. tööj. — Tartu Telef.-v., 11. dets. 1939.

Hütter, Marta, ajut. tööj. — Tartu Telef.-v., 11. dets. 1939.

Kiliak, Aita, ajut. tööj. — Järva-Jaani Ptk., 16. dets. 1939.

KINNITATAKSE AMETIJÄRGUS.

Värva, Voldemar, ülema abi aj. kt. Rapla 3. kl. Ptk. ülema abiks, 16. dets. 1939.

MÄÄRATAKSE UUE AMETI PEALE.

Tops, August, ülema abi Sonda 3. kl. Ptk. — ülema aj. kt. Sonda 3. kl. Ptk., 26. nov. 1939, e. nõusolek.

Neidre, August, van. mont. Läänemaa T.-T.-v. — meh.-vabateen. Läänemaa T.-T.-v., 11. dets. 1939.

Sarv, Aldo, 2 j. ptt. ametn. Sonda Ptk. — ülema abi aj. kt. Sonda 3. kl. Ptk., 16. dets. 1939, e. nõusolek.

Rautsik, Aleksander, ülem Antsla 3 kl. Ptk. — van. ptt. ametn. Nõmme Ptk., 16. dets. 39, teen. huv. ja e. nõusol.

Nurmiste, Johannes, 1-a j. ptt. ametn. Valga Ptk. — ülemaks Antsla 3 kl. Ptk., 17. dets. 39, teen. huv.

Kangur, Arnold, 2 j. ptt. ametn. Nõmme Ptk. — ülema abiks Paldiski 3 kl. Ptk., 17. dets. 39, teen. huv.

PAIGUTATAKSE ÜMBER.

Hagus, Richard, ülem Sonda 3. kl. Ptk. — ülemaks Põlva 3 kl. Ptk., 25. nov. 1939, teen. huv. ja e- nõusolek.

Allsaare, Valter, ametn. kand. Paide Ptk. — ametn. kand. Tapa Ptk., 4. dets. 1939, teen. huv.

Veebo, Elmet, ametn. kand. Tall. Peapostk. — ametn. kand. Tall. Vaks. Ptk., 5. dets. 1939, teen. huv.

Laats, Robert, meh. kand. Läänemaa T.-T.-v. — meh. kand. Käina Ptk., 8. dets. 1939, teen. huv.

Suurvee, Vladimir, ametn. kand. Tall. Peapostk. — ametn. kand. Tall. Peatelegr.-k., 10. dets. 1939, teen. huv.

Saidlo, Arved, ametn. kand. Tall. Peatelegr.-k. — ametn. kand. Tall. Vaks. Ptk., 10. dets. 1939, teen. huv.

Pilve, Paul, meh. vabat. Käina Ptk. — meh. vabat. Läänemaa T.-T.-v., 11. dets. 1939, omal palvel ja kulul.

Viehmann, Irene, 4 j. ptt. am.-vabateen. Kil.-Nõmme Ptk. — Jõgeva Ptk., 18. dets. 39, omal palvel ja kulul.

Kübar, Gerhard, 2 j. ptt. ametn. Jõgeva Ptk. — Tartu Vaks. Ptk., 20. dets. 39, omal palvel ja kulul.

KÖRGENDATAKSE AMETIJÄRGUS.

Kõuts, Hermann, montöör Läänemaa T.-T.-v. — van. mont., 16. dets. 1939.

VALLANDATAKSE AMETIST.

Loorits, Eino, postiljon Tall. Peapostk. — 1. dets. 1939, BES § 4186 põhjal.

Tasak, Karl, postiljon Tall. Peatelegr.-k. — 1. jaan. 40, omal palvel.

Käskkirjaga nr. 40 — 31. märts 1939. a. Postitalituse palgatud ajutine tööjõud Enn Puusepp on tarviduse möödumisel ametist vallandatud, arvates 13. detsembrist 1939. a.

*

Abja Ptk. 4 j. ametn. vabateen. Rutt Veber'ile on Abja valla perekonnaseisumeti 13. dets. 1939. otsusega määratud uueks perekonnanimeks Loorand.

ASUS SAKSAMAALE.

Teedeministri käskkirjaga vabastati ametist omal palvel Postitalituse vanema inseneri k. t. Louis Lemberg, arvates 11. jaanuarist 1940. a. L. Lemberg, kes varem teenis Tallinna Telefonivõrgus ja alles hiljuti määrati ametisse Postitalituses, asus Saksamaale koos oma naisega.

See on teine ümberasumise juhtum postiametkonnas. Esimesena lahkus pr. Sarret Tallinna kaugejaamast.

Postimuuseumi kogusid,

mis asuvad Postitalituses (Krützwalldi 12, III korral, paremat kätt), on asjastuhvitatuil võimalik vaadata äripäeviti bürootundidel, teatades ette ja pärast bürootunde ning pühapäeviti kokkuleppel. Selleks palutakse pöörduda allakirjutanu poole, kas isiklikult Rahvusvahelisse Büroosse või telefoniteel 302-75 või 302-92 kaudu ning kokku leppida külastamise aja suhtes.

Jul. Bleyer

KIRJAVASTUS.

Ex libris. Pisilugu kahjuks ei sobi.

Väljaandja: Posti-Telegr.-Telef. Teenijate Kutseühingu Kesksühatus. Tegev- ja vastutav toimetaja Eduard Soo. Toimetuse ja talituse asukoht: Tallinn, Vene tän. 9; aadress: „Postisarv“ pk. 266. Tallinn, 26. jaanuaril 1940. a. Trükikoda „Estotrükk“, Tallinn S. Karja 8.

Eesti Vabariigi 10. klassiloterii plaan

[illegible]

Võidu korral I, II või III kl. võitavad piletraamatus kõik 4 piletit, sest iga võitnud raamatu numbri kohta loositakse selle raamatu 4 pileti väär. IV kl. langeb igale raamatule kindlasti üks võit, mis loositakse kohe selle raamatu 4-ja pileti väär.

Elule lähemale...

Rõõm on lugeda „Rahvalehte“ tema alati värske, huvitava ja elava sisu tõttu. Sest „Rahvaleht“ kirjeldab elu, nagu see tõeliselt on — mitmekülgne ja ikka vahelduv.

„Rahvaleht“ ei anna uudiseid edasi kuivas protokollistiilis, vaid kirjeldab sündmusi ka nende inimlikust küljest. Ta viib meid asjaosaliste keskele, lastes kaasa elada nende tegevusele, rõõmudele ja muredele. Ja see teebki „Rahvalehe“ elulähedaseks.

Igatüks leiab „Rahvalehest“ midagi endale — erileheküljed mitmelt huvialalt, suur illustreeritud jutulisa, algupäraseid joonealuseid, toredaid naljaseeriaid, rohkesti päevakohaseid pilte jne.

Tellige elulähedane **„RAHVALEHT“**

Tellimisel suured soodustused. Kõik tellijad saavad „Esmaspäeva“ 15 sendiga kuus, 3 kuu ja pikema aja tellijaile on „Perekonnaleht“ ning „Ajude Gümnaastika“ poole hinnaga. Tellida saate igast postiasutisest.

Talvehooajaks

välis- ja kodumaa

kleidi-, mantli-, kostüümi- ja ülikonnariideid, villaseid ja vateeritud voodivaipu, hommiku- ja supel-mantliriideid, päevasärgiriideid, taskurätte jne.

s o o v i t a b

J. Rosing & Co.

TALLINN, SUUR KARJA TÄN. 11. TELEFON 445-84